

هفته‌نامه تحولات انرژی (۳۵)

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۳۳۲۱

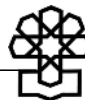
دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

آذرماه ۱۳۹۲

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱.....قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- ۲.....بالا بودن قیمت کنونی نفت در بلندمدت به سود اعضای اوپک نیست
- ۵.....دو مشکل جدی دولت برای احداث ۸ پالایشگاه جدید در عسلویه
- ۹.....توافق اعراب و دانمارک برای برداشت نفت ایران
- ۱۲.....برنامه جدید ایران برای صادرات برق به اروپا
- ۱۴.....افزایش ۳۳ درصدی پروژه‌های جهانی بخش انرژی
- ۱۷.....سفر پوتین به ویتنام برای انعقاد قرارداد ساخت نیروگاه برق هسته‌ای

هفته‌نامه تحولات انرژی (۳۵)

قیمت‌های بین‌المللی نفت خام، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی

(به‌روز شده ۱۹ نوامبر ۲۰۱۳ (۱۳۹۲/۸/۲۸))

بازار	قیمت	عنوان
نایمکس	۹۳/۰۳	نفت خام وست تگزاس (دلار در بشکه)
بورس دوبی	۱۰۶/۱۳	نفت خام عمان (دلار در بشکه)
بورس لندن	۱۰۸/۴۷	نفت خام برنت (دلار در بشکه)
تک‌محموله	۱۰۸/۶۴	نفت خام برنت موعده‌دار (دلار در بشکه)
تک‌محموله	۱۰۶/۰۳	نفت خام دوبی (دلار در بشکه)
نایمکس	۷۷	گازوئیل (سنت در لیتر)
نایمکس	۷۰	بنزین (سنت در لیتر)
نایمکس	۱۳	گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)
انگلستان (ICE)	۴۱	گاز طبیعی (سنت در مترمکعب)

مأخذ: مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.

قیمت روزانه سبد اوپک (دلار به ازای هر بشکه)

متوسط روزانه سبد اوپک	
قیمت	تاریخ (نوامبر ۲۰۱۳)
۱۰۵/۰۴	۱۸
۱۰۵/۲۴	۱۵
۱۰۴/۶۷	۱۴
۱۰۳/۵۲	۱۳
۱۰۳/۶۰	۱۲

مأخذ: سایت اوپک.

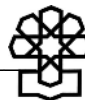
بالا بودن قیمت کنونی نفت در بلندمدت به سود اعضای اوپک نیست^۱

بنابه اظهارات وزیر نفت کویت، سقف تولید سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) در نشست آتی^۲ تغییر نخواهد کرد.

مصطفی الشمالي، وزیر نفت کویت گفت: با توجه به تعادل میان عرضه و تقاضای جهانی نفت خام و نفت کافی موجود در بازارهای جهانی، انتظار نمی‌رود اعضای اوپک در نشست دسامبر سقف تولید این سازمان را تغییر دهند. تصمیم نهایی اعضای اوپک به بررسی آمارها و رصد بازارهای جهانی نفت خام بستگی خواهد داشت. کویت هم‌اکنون روزانه دو میلیون و ۹۰۰ هزار بشکه نفت تولید می‌کند،

۱. خبرگزاری شاننا.

۲. نشست بعدی اعضای اوپک به‌منظور بررسی سیاست‌های تولید نفت این سازمان، چهارم دسامبر سال جاری میلادی (۱۳ آذر ۱۳۹۲) در اتریش برگزار می‌شود.

اما ظرفیت تولید روزانه سه میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز را نیز دارد. دبیرخانه اوپک در گزارش ماه نوامبر خود اعلام کرد: تقاضای جهانی نفت خام در سال جاری میلادی به میانگین روزانه ۸۹ میلیون و ۷۸۰ هزار بشکه می‌رسد که نسبت به برآورد ماه پیش روزانه ۴۰ هزار بشکه رشد نشان می‌دهد. اوپک در تازه‌ترین گزارش خود پیش‌بینی کرد تقاضای جهانی نفت خام در سال ۲۰۱۴ با افزایش روزانه یک میلیون و ۴۰ هزار بشکه‌ای به مجموع روزانه ۹۰ میلیون و ۷۸۰ هزار بشکه می‌رسد.

اعضای اوپک در نشست ۱۶۳ این سازمان در وین اتریش تصمیم گرفتند سقف تولید روزانه ۳۰ میلیون بشکه توافق شده در نشست دسامبر ۲۰۱۱ را ثابت نگه دارند. این درحالی است که بنابه اظهارات جواد یارجانی، نماینده سابق ایران در اوپک؛ سازمان کشورهای صادرکننده نفت باید این واقعیت را بپذیرد که حفظ قیمت‌های بالای نفت که به دلایل مصنوعی و مسائل ژئوپلیتیک ایجاد شده، به این سازمان کمکی نمی‌کند. وی درخصوص تأثیر برداشت از منابع غیرمتعارف نفتی (شیل اویل و شیل گس)^۱ بر امنیت بازار انرژی تصریح کرد: استفاده از شیل‌های گازی در بازار آمریکا بسیار تأثیرگذار است، زیرا گاز تولیدی از این منابع قرار است از آمریکا به کشورهای اروپا و ژاپن صادر شود که این مسئله بازار گاز را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

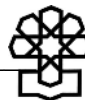
نماینده سابق ایران در اوپک در پاسخ به این سؤال که «تولید نفت و گاز از منابع غیرمتعارف در کوتاه‌مدت است و یا بلندمدت» گفت: تأثیر منفی تولید نفت و گاز از این منابع نامتعارف بر محیط زیست بسیار قابل توجه است، ولی با توجه به بالا بودن

هزینه سرمایه‌گذاری تولید از منابع شیل، با بالا رفتن قیمت نفت، تولید از این منابع نیز توجیه اقتصادی پیدا کرده است، همچنین اوپک با بالا نگه‌داشتن قیمت نفت در بالای ۱۰۰ دلار (در هر بشکه) کمک قابل توجهی به این مهم کرده است.

وی افزود: با کاهش قیمت‌های نفت، تولید نفت با استفاده از فناوری‌های پیچیده‌ای که برای برداشت از منابع شیل نیاز است به دلیل هزینه‌های بالا، حفر چاه‌های متعدد مطمئناً موفق نخواهد بود. با توجه به شرایط کنونی باید توجه کرد که آیا استفاده از فناوری برداشت از منابع شیل در آمریکا باقی می‌ماند و یا اینکه به چین نیز وارد می‌شود، از سوی دیگر اروپایی‌ها به دلیل تأثیرهای مخرب استفاده از این منابع روی محیط زیست، مقاومت‌هایی در زمینه برداشت از منابع شیل انجام داده‌اند.

نماینده سابق ایران در اوپک با بیان این که برداشت از منابع شیل برای اوپک موضوع قابل توجهی است، گفت: اوپک در حال انجام بررسی‌های لازم در این زمینه است و گزارش‌هایی را تهیه کرده؛ ضمن آنکه برخی اعضای اوپک معتقدند که استفاده از این روش منبعی است برای عرضه نفت که باید با آن کنار آمد، همچنین این سازمان توجه لازم را به بالا رفتن مصنوعی قیمت نفت بر اثر مسائل غیر بازار دارد، زیرا این شرایط به توسعه روش‌های تولید که پیش‌تر اقتصادی نبود، کمک کرده است.

وی درباره توسعه استفاده از منابع شیل بر اعضای آفریقایی سازمان اوپک از جمله نیجریه و آنگولا که از تولیدکنندگان نفت سبک و تأمین‌کنندگان اصلی نفت مورد نیاز آمریکا هستند و چشم‌انداز آمریکا برای تبدیل شدن به یکی از صادرکنندگان بزرگ نفت در جهان گفت: تأثیر برداشت از منابع شیل بر کشورهای

تأمین‌کننده سوخت مورد نیاز آمریکا کاملاً مشهود است، ولی برخی از اعضا معتقدند چنین شرایطی طبیعی است و با توجه به تقاضای جهانی برای سوخت‌های فسیلی، روش‌های برداشت از منابع هیدروکربوری نیز باید توسعه یابد.

یارجانی تصریح کرد: اوپک باید این واقعیت را بپذیرد که حفظ قیمت‌های بالای نفت که به دلایل مصنوعی و مسائل ژئوپلیتیک ایجاد شده، به این سازمان کمکی نمی‌کند و در صورتی که قیمت‌ها به صورت طبیعی به دلیل تقاضا و بدون در نظر گرفتن مسائل ژئوپلیتیک تعیین می‌شود، شاید قیمت‌های نفت به میزان کنونی رشد نمی‌کرد.

نماینده سابق ایران در اوپک گفت: افزایش قیمت‌های کنونی نفت به دلیل مسائل ژئوپلیتیک و تحریم نفت ایران نیز از جمله این موارد است، برخی تولیدکنندگان نفت از این روند استقبال کردند، ولی ادامه این روند در بلندمدت به ضرر آنهاست. همچنین قیمت‌های بالای تولید نفت اوپک را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

وی تأکید کرد: صنعت نفت، صنعت صلح است؛ بنابراین بازار نفت باید ایمن و ایدئال باشد و تأثیر مسائل ژئوپلیتیکی در این بازار باید به حداقل برسد.

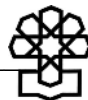
دو مشکل جدی دولت برای احداث ۸ پالایشگاه جدید در عسلویه^۱

حدود دو دهه است که از توسعه و بهره‌برداری بزرگترین دارایی گاز ایران یعنی منطقه ویژه اقتصادی پارس (میدان گازی پارس جنوبی) می‌گذرد. هرچند در سال‌های ابتدایی پیشرفت‌های چشمگیری در این منطقه استراتژیک رقم خورد ولی در سال‌های

اخیر شاهد چالش‌های متعددی در راه‌اندازی و توسعه فازهای جدید این منطقه بوده‌ایم. در کنار استحصال گاز طبیعی از میدان گازی پارس جنوبی، محصول ارزشمندی به نام میعانات گازی تولید می‌شود که می‌تواند سالیانه درآمدهای ارزی زیادی برای کشور به ارمغان بیاورد. با بهره‌برداری از کلیه فازهای پارس جنوبی، روزانه در حدود یک میلیون و دویست هزار بشکه میعانات گازی تولید می‌شود. به همین منظور مسئولین امر اقدام به اجرای طرح‌هایی برای مصرف حداکثری داخلی این خوراک ارزشمند کرده‌اند. یکی از بزرگترین طرح‌هایی که از حدود ۷ سال پیش کلید خورد، طرح احداث پالایشگاه ۳۶۰ هزار بشکه در روز ستاره خلیج فارس بود که متأسفانه این پروژه ۲/۶ میلیارد یورویی به دلایل مختلفی از جمله مدیریت ناکارآمد و عدم تأمین منابع مالی لازم از سوی بخش دولتی و خصوصی بعد از تأخیرهای متوالی هنوز به بهره‌برداری نرسیده و فاز اول آن تا پایان سال ۱۳۹۳ قطعاً به بهره‌برداری نخواهد رسید. با وجود این، تجربه ناموفق و علی‌رغم روند بسیار کند احداث سایر پالایشگاه‌های نفت در سال‌های گذشته، اخیراً یکی از مسئولین منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس صحبت از احداث ۸ پالایشگاه کوچک به ظرفیت ۱۰ تا ۱۵۰ هزار بشکه در روز در این منطقه کرده است.

با توجه به خبر مذکور، نکات قابل توجهی درباره احداث این پالایشگاه‌ها در منطقه عسلویه وجود دارد که عبارتند از:

- مجموع ظرفیت این ۸ پالایشگاه کوچک^۱، در حدود پانصد هزار بشکه در روز

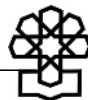
ذکر شده است، یعنی به طور میانگین هر پالایشگاه کوچک ۶۰ هزار بشکه در روز ظرفیت خواهد داشت! اما نکته اینجاست که اصولاً پالایشگاه‌هایی با ظرفیت بالای ۲۰ هزار بشکه در روز، پالایشگاه کوچک محسوب نمی‌شوند. لازم به ذکر است که تفاوت عمده پالایشگاه‌های کوچک با واحدهای پالایشی بزرگ، مقیاس تولید پایین و البته به کارگیری فناوری‌های جدید برای اقتصادی کردن چنین طرح‌هایی است. با این اوصاف، اصرار بر استفاده از عبارت «پالایشگاه کوچک» برای این ۸ پالایشگاه، عجیب و تأمل‌برانگیز بوده و احتمالاً به دلیل عدم اطلاع کافی مسئولین منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس از مفهوم واقعی این اصطلاح است.

- بیان شده است که این پالایشگاه‌ها تماماً با دانش فنی داخلی به بهره‌برداری خواهند رسید، اما سؤال اینجاست کدامین دانش؟ دانش راه‌اندازی واحدهایی با ظرفیت‌های پالایشگاهی بزرگ یا کوچک؟ چنانچه گفته شد به کارگیری فرآیندهای رایج برای انجام فرآیندهای پالایشی، محدودیت‌هایی را ایجاد خواهد کرد که مهمترین آنها اقتصاد ضعیف این پالایشگاه‌ها در ظرفیت‌های پایین است. بدین ترتیب برای ظرفیت‌های پایین پالایشگاهی می‌باید از آرایش و فناوری‌های دیگری استفاده کرد تا بتوان به ترکیبی اقتصادی دست یافت. حال اگر برای احداث پالایشگاه بزرگ یا کوچک با هدف تولید فرآورده‌هایی مطابق با استانداردهای کیفی و زیست‌محیطی دانش بومی مدنظر قرار گیرد، باید گفت با وجود تلاش‌های انجام شده، تاکنون هیچ پالایشگاهی برمبنای این دانش در داخل کشور ساخته نشده است و نهادها و مراکز پژوهشی و فناوری ذیربط نیز توانمندی و ادعای انجام چنین کاری را ندارند. با عنایت به همین موضوع و با توجه به تحریم‌های موجود، وضعیت فناوری مورد

استفاده در این واحدها مشخص نبوده و فناوری می‌تواند تبدیل به پاشنه آشیل این طرح‌ها شود.

- آخرین نکته قابل تأمل هم، زمان به بهره‌برداری رسیدن این پالایشگاه‌ها و منبع تأمین سرمایه‌گذاری مورد نیاز آنهاست. اشاره شده است که این ۸ پالایشگاه تا سه سال آینده با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به بهره‌برداری خواهند رسید و این در حالی است که راه‌اندازی این پالایشگاه‌ها با استفاده از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و ظرف مدت سه سال، بسیار دور از واقعیت به نظر می‌رسد، زیرا حجم سرمایه‌گذاری در طرح‌های پالایشگاهی نسبتاً بزرگ (بیش از ۵۰ هزار بشکه در روز) خارج از توان بخش خصوصی است. برای اثبات این موضوع، صرفاً کافی است که مسئولین محترم منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس در خصوص تجربه دولت‌های نهم و دهم در توسعه همزمان ۷ پالایشگاه جدید و دلایل ناکامی آن تأمل کنند.

به‌طور خلاصه می‌توان گفت حجم سرمایه‌گذاری بالا و عدم دسترسی به فناوری‌های مناسب دو مانع اصلی در پیشبرد پروژه‌های احداث پالایشگاه‌های جدید است. می‌توان با احداث پالایشگاه‌های کوچک و استفاده حداکثری از توان مالی و فنی بخش خصوصی، صنعت پالایش کشور را به‌عنوان موتور محرک صنعت نفت در اقتصاد مقاومتی قرار داد.

توافق اعراب و دانمارک برای برداشت نفت ایران^۱

همزمان با خروج تنها جک آپ حفاری ایران از لایه نفتی پارس جنوبی، قطر سه قرارداد جدید حفاری برای افزایش تعداد چاه‌های توسعه‌ای و افزایش برداشت طلای سیاه خود از این میدان مشترک نفتی در خلیج فارس امضا کرده است.

ازین‌رو با حضور محمد بن صالح السدا، وزیر انرژی و صنعت قطر، قراردادهایی به ارزش تقریبی ۴۳۰ میلیون دلار با شرکت دانمارکی «مرسک» امضا شده است که امضای این قراردادها منجر به ورود سه دستگاه دکل جدید دریایی به این میدان نفتی مشترک با ایران شده است.

هم‌اکنون میزان استخراج نفت ایران در لایه مشترک نفتی پارس جنوبی صفر است و تنها طرح توسعه این میدان مشترک آن هم سازندهای مستقل، از پیشرفته‌تری لاکپشتی برخوردار بوده به طوری که به دلیل نامشخص بودن سیاست خرید کشتی FPSO هنوز برنامه زمانبندی مشخصی هم برای آغاز تولید نفت از این مشترک در خلیج فارس تعریف نشده است.

از سوی دیگر با وجود صفر ماندن تولید نفت ایران در پارس جنوبی، در شرایط فعلی ظرفیت برداشت روزانه نفت قطر از این میدان مشترک روزانه حدود ۵۲۵ هزار بشکه برآورد می‌شود. شرکت ملی نفت ایران از حدود یک دهه گذشته تاکنون توسعه لایه مشترک نفتی پارس جنوبی را آغاز کرده است که در طول مدت این ۱۰ سال تاکنون هیچ‌یک از سیاست‌ها منجر به آغاز تولید طلای سیاه در این میدان مشترک

نشده و طرف قطری به صورت یکجانبه در حال تخلیه کل نفت باقیمانده در مخزن مشترک است.

از سوی دیگر پیش‌بینی می‌شود با افزایش دکل‌های حفاری قطری‌ها، در صورت تکمیل چاه‌های جدید دریایی در میدان الشاهین در حالی تولید نفت قطری‌ها از این میدان به مرز ۷۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد که ایران هنوز تولید نفت در این میدان را آغاز نکرده است.

همزمان با توسعه چاه‌ها و تأسیسات فراساحلی قطر برای تخلیه کامل نفت میدان الشاهین، این شریک نفت و گازی ایران در پارس جنوبی به منظور رفع محدودیت‌های استخراج نفت اجرای یک پروژه جدید را در دستور کار قرار داده است.

از این رو هم‌اکنون مطالعات ساخت یک پالایشگاه ۲۵۰ هزار بشکه‌ای برای فرآورش نفت سنگین تولیدی میدان الشاهین آغاز شده است که در صورت تکمیل و راه‌اندازی این پالایشگاه امکان افزایش بیشتر استخراج طلای سیاه توسط قطر فراهم می‌شود.

با وجود این، با گذشت ۲۳ سال از آغاز تولید قطر از لایه نفتی پارس جنوبی در حالی میزان تولید نفت این کشور عربی روندی رو به افزایش را تجربه می‌کند که رؤیای تولید و انتقال نفت از این میدان مشترک در خلیج فارس ۱۰ ساله شده است.

امضای قرارداد طرح توسعه لایه نفتی پارس جنوبی سال جاری به دهمین سال اجرایی خود وارد می‌شود و با گذشت نزدیک به یک دهه از امضای قرارداد توسعه، هنوز امکان تولید و انتقال حتی یک بشکه نفت خام از این میدان مشترک وجود ندارد. در همین حال مسئولان شرکت نفت و گاز پارس در حاشیه برگزاری هجدهمین

نمایشگاه نفت (اردیبهشت ۱۳۹۲) در مراسمی نمادین از پایان عملیات حفاری ۷ حلقه چاه لایه نفتی پارس جنوبی خبر داده و تأکید کرده بودند: تولید نفت از این لایه به زودی آغاز می‌شود.

هرچند این چاه‌ها در خلیج فارس حفاری شده‌اند، اما در شرایط فعلی ساخت و راه‌اندازی تنها سکوی در دست ساخت این میدان نفتی از پیشرفت اجرایی لازم برخوردار نبوده و تاکنون هیچگونه برنامه زمانبندی برای نصب و راه‌اندازی این سکوی دریایی در خلیج فارس توسط شرکت ملی نفت اعلام نشده است.

نحوه انتقال نفت تولیدی لایه نفتی پارس جنوبی هم دیگر چالش جدی برای استخراج پایدار طلای سیاه در این میدان مشترک است به طوری که تاکنون سناریوهای مختلفی همچون خرید کشتی ویژه استخراج، ذخیره‌سازی و فرآورش نفت «FPSO» یا احداث خط لوله دریایی پیشنهاد شده که هیچ‌یک از این پیشنهادها حتی به مرحله تصویب هم نرسیده است.

از سوی دیگر رستم قاسمی، وزیر سابق نفت پیش‌تر از آغاز تولید نفت در لایه نفتی پارس جنوبی تا بهار سال جاری خبر داده بود، ضمن آنکه بیژن زنگنه، وزیر جدید نفت هم تاکنون اظهارنظری درباره روند توسعه این میدان مشترک نفتی نداشته است.

هدف از طرح توسعه لایه نفتی پارس جنوبی تولید روزانه ۳۵ هزار بشکه نفت از بخش غیرمشترک این سازند هیدروکربوری است. هرچند قطر از سال ۱۹۹۱ میلادی تولید نفت از این میدان مشترک را آغاز کرده است.

برنامه جدید ایران برای صادرات برق به اروپا^۱

دور جدید مذاکرات ایران با کشورهای ارمنستان، آذربایجان و روسیه به منظور تبادل و انتقال برق به کشورهای عضو اتحادیه اروپا آغاز شده است و در این بین به نظر می‌رسد مسکو برای انتقال انرژی الکتریکی ایران به اروپا چراغ سبز نشان داده است. یکی از سیاست‌های صنعت برق ایران اتصال شبکه برق به کشورهای عضو اتحادیه اروپا بوده و از این رو مذاکراتی به‌طور هم‌زمان با کشورهای ارمنستان، جمهوری آذربایجان و روسیه در طول حدود یک ماه گذشته تاکنون انجام شده است. بر این اساس وزیر نیروی ایران در حاشیه نشست وزیران برق و انرژی کشورهای آسیای میانه و حوزه قفقاز در مسکو با وزرای برق و انرژی جمهوری آذربایجان و روسیه با محوریت تبادل و ترانزیت انرژی مذاکره کرده است.

از سوی دیگر، با سفر آرمن موسیسیان، وزیر انرژی ارمنستان به تهران، حمید چیت‌چیان، وزیر نیروی ایران، با طرف ارمنستانی درباره ترانزیت و افزایش حجم تبادلات برق گفتگو کرده است.

حمید چیت‌چیان درباره مهمترین توافقاتی انجام گرفته بین ایران و روسیه در زمینه توسعه همکاری‌ها در صنایع برق و انرژی، گفت: در نشست مشترک با وزیر انرژی فدراسیون روسیه دو کشور بر روی توسعه همکاری‌های دوجانبه به‌ویژه در صنایع برق و انرژی به توافق رسیده‌اند. وزیر نیرو با اعلام اینکه در شرایط فعلی ظرفیت‌های قابل توجهی در صنایع انرژی ایران و روسیه به‌منظور تولید، انتقال،

توزیع، ترانزیت و صادرات برق و انرژی الکتریکی به وجود آمده است، تصریح کرد: قطعاً منافع همکاری‌های ایران و روسیه در زمینه انرژی نصیب کل کشورهای منطقه خواهد شد. وی با تأکید بر اینکه توسعه همکاری و تبادلات برقی بین ایران و روسیه منجر به تبادل برق با سایر کشورهای همسایه خواهد شد، افزود: در حال حاضر هم ایران با در اختیار داشتن بیش از ۷۰ هزار مگاوات ظرفیت تولید برق، از ظرفیت و پتانسیل قابل توجهی برای تبادل برق با کشورهای همسایه و حتی روسیه برخوردار است. چیت‌چیان همچنین از آمادگی ایران برای مشارکت با کشورهای همسایه در زمینه افزایش ظرفیت تولید برق در سطح منطقه خبر داد و یادآور شد: یکی از سیاست‌های کلان ایران تبدیل به هاب برق منطقه خاورمیانه است.

وزیر نیرو با بیان اینکه هم‌اکنون از نظر فنی مشکلی برای اتصال شبکه برق ایران به کشورهای عضو اتحادیه اروپا وجود ندارد، گفت: از این رو باید مذاکراتی با کشورهای مختلف همسایه همچون ترکیه، گرجستان، ارمنستان، آذربایجان و روسیه برای اتصال و سنکرون شبکه برق انجام شود. این مقام مسئول در پاسخ به اینکه آیا گزینه قطعی اتصال شبکه برق ایران به کشورهای اروپایی تعیین شده است، توضیح داد: یکی از مسیرها، اتصال به شبکه برق روسیه بوده و مسیر دوم ترکیه است. چیت‌چیان با اشاره به اینکه در حال حاضر شبکه برق ایران به تمامی کشورهای که دارای مرز خشکی مشترک بوده، وصل شده است، بیان کرد: از نظر فرکانس هم شبکه برق ایران در شرایط بسیار مطلوبی قرار دارد.

همایون حائری، مدیرعامل توانیر، هم اخیراً درباره اتصال شبکه برق ایران به کشورهای عضو اتحادیه اروپا، تأکید کرده است: هم‌اکنون برق ایران در زمینه کنترل

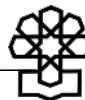
و هدایت در رده‌های بالای بین‌المللی و جهانی قرار دارد و شاخص‌های لازم برای اتصال شبکه برق به اروپا را در اختیار دارد. این مقام مسئول با تأکید بر اینکه ارتباط با اروپا باید از طریق یکی دو کشور واسطه انجام گیرد یادآور شد: اگر بخواهیم از طریق روسیه به اروپا وصل شویم باید با جمهوری آذربایجان و ارمنستان نیز تبادل برق داشته باشیم. مدیرعامل توانیر با بیان اینکه اتصال شبکه برق ایران به اتحادیه اروپا از مسیر ترکیه هم وجود دارد، تصریح کرد: هم‌اکنون بخشی از ترکیه به برق ایران متصل بوده و شبکه برق این کشور همسایه هم به اروپا سنکرون شده است؛ به گفته این مقام مسئول مقدار فرکانس شبکه برق ایران از 50 ± 0.3 به 50 ± 0.1 هرتز رسیده است، بنابراین امکان اتصال به شبکه برق اروپا وجود دارد.

افزایش ۳۳ درصدی پروژه‌های جهانی بخش انرژی^۱

پروژه‌های جدید در بخش انرژی جهان در سه‌ماهه سوم سال ۲۰۱۳ نسبت به سه‌ماهه پیشین ۳۳ درصد افزایش داشته و به ۵۲۱ پروژه رسیده است.

براساس آمار گزارش شده از انجمن صنایع انرژی که پروژه‌های جهانی انرژی را رصد می‌کند، مجموع ارزش سرمایه‌گذاری بالقوه با ۱۳ درصد رشد نسبت به سه‌ماهه گذشته، ۴۰۶ میلیارد دلار است.

این انجمن بر حدود ۱۰۰۰۰ پروژه پیشنهادی و در حال توسعه از صنایع انرژی جهانی نظارت می‌کند و شاخصی برای پروژه‌های نفت و گاز، انرژی هسته‌ای و بخش

انرژی‌های تجدیدپذیر فراهم می‌کند.

هر سه ماه، اطلاعات با توجه به تعداد و ارزش پروژه‌ها (پیشنهادی و فعال) توسط این انجمن، ثبت و ضبط می‌شود.

بخش‌های بالادستی حوزه انرژی در مجموع رشد ۵ درصدی در تعداد پروژه‌های جدید، طی سه‌ماهه اخیر داشته و در مجموع ارزش سرمایه‌گذاری پروژه‌های جدید، نسبت به سه‌ماهه دوم با کاهش ۴۹ درصدی روبه‌رو بوده است. کانون این فعالیت‌ها، کانادا، برزیل و الجزایر هستند که در مجموع نیمی از کل سرمایه‌گذاری‌های این بخش را شامل می‌شوند.

همچنین در بخش‌های میان‌دستی شاهد ۵۴ درصد کاهش در مجموع ارزش سرمایه‌گذاری پروژه‌های جدید در سه‌ماهه سوم بودیم که از ۹۴ میلیارد دلار در سه‌ماهه دوم به ۴۴ میلیارد دلار رسیده است. این کاهش به میزان ۱۱ درصد در تعداد پروژه‌های جدید نیز رخ داده است.

ایالات متحده آمریکا و کانادا، همچنان در کانون فعالیت‌های بخش‌هایی هستند که استرالیا نیز با طرح‌های توسعه (LNG) با پروژه وودساید^۱ و شرکای این پروژه به ارزش ۱۵ میلیارد دلار، به این دو کشور پیوسته است.

در بخش‌های پایین‌دستی، تعداد پروژه‌های جدید نسبت به سه‌ماهه دوم، افزایش ۸۸ درصدی را تجربه کرده و مجموع ارزش سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها با ۲۳ درصد افزایش، از ۱۰۵/۵ میلیارد دلار در سه‌ماهه دوم به ۱۳۰ میلیارد دلار در سه‌ماهه سوم رسید.

در این بخش، کانادا، روسیه و ایالات متحده، بیش از ۵۰ درصد سرمایه‌گذاری این بخش را تأمین می‌کنند. بالاترین سرمایه‌گذاری این پروژه‌ها، مربوط به پالایشگاه نفت کیتی‌مت^۱ در آلبرتا، به ارزش ۲۵ میلیارد دلار می‌باشد.

در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر، شاهد ۲۸ درصد افزایش در تعداد کل پروژه‌ها در سه‌ماهه جاری بودیم که از ۱۱۶ پروژه در سه‌ماهه گذشته به ۱۴۸ پروژه در سه‌ماهه اخیر رسید. این افزایش همچنین در مجموع ارزش سرمایه‌گذاری پروژه‌های جدید ۴/۵ درصد بیشتر نسبت به سه‌ماهه دوم بوده است.

در این بخش، در مجموع ۸۵ پروژه و به ارزش ۳۸/۷ میلیارد دلار، متعلق به انگلستان، آلمان و ایالات متحده بوده است.

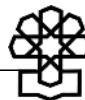
در بخش نیرو، تعداد پروژه‌های جدید ۶۰ درصد نسبت به سه‌ماهه گذشته افزایش داشته است و رشدی بیش از سه برابر را در مجموع سرمایه‌گذاری‌ها، معادل ۱۳۳/۴ میلیارد دلار در سه‌ماهه سوم، تجربه کرده است.

هند، پاکستان و انگلستان، کانون فعالیت‌ها در بخش نیرو، با ۱۸ پروژه جدید و مجموع سرمایه ۲۱/۶ میلیارد دلار هستند. بزرگترین پروژه در این بخش، پروژه پیشنهادی پالایشگاه انرژی هسته‌ای تاسپانت^۲ در بخش شرقی آفریقای جنوبی، به ارزش ۵۰ میلیارد دلار است.

«کلیر میلر» مدیرعامل این شرکت اظهار داشت: به‌طور کلی، آمار سه‌ماهه جاری نشان می‌دهد که صنعت انرژی با رشد قابل ملاحظه ۳۳ درصدی در تعداد پروژه‌های

1. Kitimat

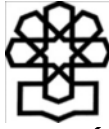
2. Thyspant

جدید در مقایسه با سه‌ماهه دوم و همراه با افزایش کمی در سرمایه‌گذاری‌ها، فعالیت خوبی داشته است. بخش پایین‌دستی نیز با گسترش فعالیت گاز شیل و پروژه‌های پتروشیمی، رشد خوبی داشته و سود عمده بخش نیرو، از طرح‌های پالایشگاه هسته‌ای آفریقای جنوبی به ارزش ۵۰ میلیارد دلار است.

سفر پوتین به ویتنام برای انعقاد قرارداد ساخت نیروگاه برق هسته‌ای^۱

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه برای ادامه مذاکرات درخصوص ساخت نخستین نیروگاه برق هسته‌ای وارد هانوی پایتخت ویتنام شد. پوتین، پیش از این در گفتگویی با رسانه‌های این کشور، گفت: شرکت «روس اتم» روسیه نیروگاه برق هسته‌ای ویتنام را خواهد ساخت. استان نینخوان میزبان نخستین نیروگاه برق هسته‌ای ویتنام است که به کمک شرکت روس اتم ساخته خواهد شد. براساس زمان‌های منعقد شده، این نیروگاه در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ فعال می‌شود. ویتنام از شرکای بزرگ تجاری روسیه در جنوب شرقی آسیا به‌شمار می‌رود.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۳۳۲۱

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: هفته‌نامه تحولات انرژی (۳۵)

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن (گروه انرژی)
تهیه و تدوین‌کنندگان: زهرا جعفری، مجتبی درویش‌توانگر
ناظران علمی: هوشنگ محمدی، فریدون اسعدی
مقتاضی: حسین امیری‌خامکانی (عضو کمیسیون انرژی)
ویراستار تخصصی: —
ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۲/۹/۲